

דחוף!

30 באוגוסט, 2011
מספרנו: D1005

בפקס: 03-5694526

לכבוד
האלוף אביחי מנדלבליט
הפרקליט הצבאי הראשי

שלום רב,

הנדון: הוראות פתיחה באש בלתי חוקיות שניתנו למתנחלים לקראת אירועי ספטמבר

1. היום, 30.8.11, התפרסמה ב'הארץ' כתבה על אימונים שעורך צה"ל בשבועות האחרונים למתנחלים בגדה לקראת אירועי המחאה וההפגנות הצפויים להתקיים בחודש ספטמבר¹. וכך נאמר בכתבה:

"צה"ל החל לאמן את רכזי הביטחון וכיתות הכוננות בהתנחלויות להתמודדות עם צעדות של פלסטינים בחודש הבא, עם ההכרה הצפויה במדינה פלסטינית בעצרת הכללית של האו"ם. **במסגרת ההכנות, נקבע לכל אחת מהתנחלויות "קו אדום" שחצייתו על ידי המפגינים תביא לירי ברגליהם, בדומה לחציית הגבולות הצפוניים של ישראל.**

...

- לכל התנחלות נקבעו שני קווי הגנה, המגדירים את הוראות הפתיחה באש של צה"ל. פלסטיני שינסה לחצות את הקו הראשון ייתקל בגז מדמיע. הקו השני הוגדר כ"קו אדום", שמי שיחצה אותו מסתכן בירי לרגליים, בדומה לניסיונות חדירה של גבול הצפון. כל מפה כזו אושרה על ידי מפקד החטיבה המרחבית, וכוח צה"ל שיהיה במקום יהיה מוכן להגן על הקוים. "(ההדגשות שלי – ר' ג')
2. ככל שהאמור בכתבה אכן משקף את הוראות הפתיחה באש שניתנו לרכזי הביטחון ולכיתות הכוננות בהתנחלויות, ההוראות מתירות ירי אש חיה לעבר מפגינים פלסטיניים, אזרחים לא חמושים, אך בשל כך שחצו "קו אדום", ובלא תלות בשאלה אם מתקיימת סכנה ממשית ומיידית לחיי אדם, ואם מוצו כל האפשרויות האחרות.
3. כאמור, ככל שאכן אלה הן ההוראות הרי שמדובר בהוראות בלתי חוקיות, שיש לבטלן לאלתר, ולוודא כי דבר ביטולן יגיע לכל האנשים הנוגעים בדבר.
4. כפי שכתבנו במכתבנו לשר הביטחון מיום 8.8.2011 בעניין ההכנה הראויה של כוחות הביטחון לקראת תהלוכות מחאה אפשריות בספטמבר, הכללים האמורים להסדיר את הטיפול במחאה אזרחית, גם כאשר חורגת המחאה מגבולותיה של פעולת מחאה מוגנת, הינם הכללים של

¹ כתבתו של חיים לוינסון, "צה"ל מאמן מתנחלים לקראת צעדות הפלסטינים ליישובים בספטמבר", בקישור הבא: <http://www.haaretz.co.il/hasite/spages/1240014.html>

אכיפת חוק ואלה בלבד. מחאה אזרחית איננה מלחמה או סכסוך חמוש, והמשתתפים בה אינם יכולים להיחשב לוחמים או אזרחים המשתתפים בלחימה².

5. כללי אכיפת החוק האמורים מגבילים את השימוש בכוח קטלני אך ורק למקרים של **מניעת סכנה ממשית ומיידית לחיי אדם וכאשר מוצו כל האפשרויות האחרות הפוגעניות פחות. ירני לעברם של מפגינים לא חמושים הינו אסור באיסור חמור.** דברים אלה נכונים גם כאשר מדובר במעשים אחרים המאתגרים אינטרסים ביטחוניים כדוגמת התקרבות לגדר הפרדה, לגבולותיה של המדינה, וגם כאשר מתקרבים הם לגדר התנחלות. בוודאי כאשר מדובר בהגדרתו של "קו אדום", שלא ברור אם הוא מסומן בשטח.
6. בהקשר זה לא למותר לציין, כי נקודת המוצא על פיה על כוחות הביטחון לפעול הינה כי יש לאפשר מחאה אזרחית גם בשטח הכבוש. זאת עליהם לעשות תוך מתן מרחב רחב ככל הניתן לחופש המחאה – דבר אשר צריך להתבטא גם בשלב האימונים וההיערכות המוקדמת של הכוחות.
7. לאור האמור לעיל, נבקשך להורות ללא דיחוי על ביטולן לאלתר של הוראות פתיחה באש אלה, המתירות שימוש בירי אש חיה לעברם של מפגינים, ולוודא כי דבר ביטולן מגיע לכל האנשים הנוגעים בדבר.

בכבוד רב,

רגד ג'ראיסי, עו"ד

² לעניין זה ר' מאמרו של פרופ' יובל שני – "הפרות סדר – לא מלחמה" - <http://www.idi.org.il/BreakingNews/Pages/396.aspx>